

FIȘA DISCIPLINEI
anul universitar 2023-2024

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	de Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie (Ortodoxă)
1.5. Ciclul de studii	Master
1.6. Programul de studii	Pastorație și viață liturgică/MB/MAS

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Mistagogie liturgică și iconografie			2.2. Cod disciplină	OMR 0008		
2.3. Titularul activității de curs	Pr. Lect. univ. dr. Mircea Oros						
2.4. Titularul activității de seminar	Pr. Lect. univ. dr. Mircea Oros						
2.5. Anul de studiu	II	2.6. Semestrul	II	2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP)	E	2.8. Regimul disciplinei	DSIN/DC

3. Timpul total estimat

3.1. Număr ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/laborator	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp de studiu individual					ore
• Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					14
• Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					72
• Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					54
• Tutoriat					2
• Examinări					2
• Alte activități (exersări practice)					0
Total ore activități individuale					144

3.7 Total ore studiu individual	144
3.8 Total ore din planul de învățământ	56
3.9 Total ore pe semestru	200
3.10 Numărul de credite	8

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
--------------------	---------------

4.2. de competențe	Cunoștințe generale de Teologie liturgică și artă eclesială
--------------------	---

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	<i>Ecran de proiecție, videoproiector, laptop, flipchart, sistem audio, materiale bibliografice indicate</i>
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	<i>Sală dotată cu tablă, ecran de proiecție, videoproiector, laptop</i>

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • asimilarea și utilizarea adecvată a noțiunilor specifice <i>Teologiei liturgice</i>; • dezvoltarea gândirii teologice și cristalizarea/aprofundarea conștiinței liturgice; • cunoașterea istoriei și funcțiilor sacramentale, mistice, eclesiale și culturale ale unităților de cult; • competențe practice, cu aplicare în domeniul celebrării actelor de cult și în cel al vieții culturale; • capacitatea de interpretare a conceptelor și categoriilor patrimoniului liturgic și sacramental al Ortodoxiei ecumenice; • capacitatea de interpretare a semnificațiilor simbolice și mistice ale actelor de cult; • înțelegerea caracterului eclesial (comunitar) al cultului ortodox; • redescoperirea valorii teologice și a frumuseții excepționale a tradiției liturgice ortodoxe; • competențe de recunoaștere și promovare a iconografiei și artei eclesiale autentice
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • să facă dovada seriozității în procesul de însușire a cunoștințelor • să responsabilizeze nevoia implicării în activități de cercetare (elaborarea unor sinteze bibliografice, referate și articole de specialitate) • să facă dovada capacității de a sistematiza și actualiza conținutul

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cunoașterea teoretică și practică a cultului ortodox în vederea descoperirii semnificațiilor lui teologice, simbolice, mistice și culturale și interpretarea teologică a iconografiei ortodoxe.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • să-i ajute pe studenți în strădania de a-și asuma vocația/idealul de ființe liturgice; • să dezvolte deprinderi în strădania/responsabilitatea de implicare activă în viața liturgică și sacramentală a Bisericii; • să conștientizeze importanța decisivă a Liturghiei pentru viața spirituală, morală și culturală a societății contemporane; • să identifice modalitățile potrivite de aplicare a principiilor teologice, mistice și sacramentale ale Liturghiei la viața cotidiană a comunităților eclesiale; • să poată da răspunsul potrivit – din perspectiva ethosului evanghelic – concepțiilor sociale și culturale incompatibile

	<p>cu <i>lex orandi</i> și <i>lex credendi</i> ce țin de identitatea interioară a Ortodoxiei ecumenice</p> <ul style="list-style-type: none"> • să cunoască schema artistică și să interpreteze teologic principalele icoane ale cultului ortodox • să discearnă între autentică și cea care nu respectă exigențele artei eclesiale și să promoveze arta bisericească în procesul de educație culturală și mărturie creștină prin artă.
--	---

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Observații
1. Curs introductiv (tematica generală a cursului, noțiuni cheie, metodologie, bibliografia esențială)	Prelegere, dezbatere, discuție colectivă	2 ore
2. Celebrarea <i>misterului pascal</i> în tradiția ortodoxă	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	2ore
3. Mistica liturgică a Cinzecimii	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	2ore
4. Epifania în tradiția bizantină a Răsăritului creștin	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	2 ore
5. Teologie, iconomie și apofatism în Praznicul Schimbării la față a Domnului	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	2 ore
6. Mesajul Crucii în Praznicul Înălțării sale universale	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	2 ore
7. <i>Theotokologie</i> în tradiția eortologică a Răsăritului ortodox	prelegere interactivă, descoperire dirijată, întrebări deschise	2 ore
8.2 Seminarii		
1. Îndrumări cu privire la conceperea și redactarea lucrărilor de seminar	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbatere	1 ora
2. Analiza iconografiei, iconografiei și ritualului Praznicului Intrării Domnului în Ierusalim	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbatere	1 ora
3. Analiza iconografiei, iconografiei și ritualului Praznicului Învierii Domnului	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbatere	1 ora

4. Analiza imnografiei, iconografiei și ritualului Praznicului Înălțării Domnului în Ierusalim	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	1 ora
5. Analiza imnografiei, iconografiei și ritualului Praznicului Cinzecimii	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	1 ora
6. Analiza imnografiei, iconografiei și ritualului Praznicului Nașterii Domnului	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	1 ora
7. Analiza imnografiei, iconografiei și ritualului Praznicului Botezului Domnului	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	1 ora
8. Analiza imnografiei, iconografiei și ritualului Praznicelor Tăierii împrejur și Întâmpinării Domnului	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	1 ora
9. Analiza imnografiei, iconografiei și ritualului Praznicului Schimbării la Față	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	1 ora
10. Analiza imnografiei, iconografiei și ritualului Praznicului Înălțării Sfintei Cruci	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	1 ora
11. Analiza imnografiei, iconografiei și ritualului Praznicului Nașterii Maicii Domnului	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	1 ora
12. Analiza imnografiei, iconografiei și ritualului Praznicului Intrării în Biserică a Maicii Domnului	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	1 ora
13. Analiza imnografiei, iconografiei și ritualului Praznicului Buneivestiri	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	1 ora
14. Analiza imnografiei, iconografiei și ritualului Praznicului Adormirii Maicii Domnului	brainstorming, lucrări de seminar, dialog, învățarea prin descoperire, dezbateri	1 ora

BIBLIOGRAFIE GENERALĂ

- Cărțile de cult
- Constantin ANDRONIKOF, *Le sens des fêtes*; id.,
- Constantin ANDRONIKOF, *Le sens de la liturgie*;
- Ene BRANIȘTE, *Liturgica generală*;
- Vasile GHEORGHIU, *Noțiuni de cronologie, calendaristică și calcul pascal*;
- Nicolae NECULA, *Tradiție și înnoire în slujirea liturgică* (3 vol.);
- Alexander SCHMEMANN, *Introducere în teologia liturgică*,
- Petre VINTILESCU, *Despre poezia iconografică din cărțile de ritual și cântare bisericească*.
- Sorin DUMITRESCU, *Chivotele lui Petru Rareș și modelul lor ceresc*;
- Paul EVDOKIMOV, *Arta icoanei*;
- Viktor LAZAREV, *Istoria picturii bizantine*;
- Nikolai OZOLIN, *Iconografia ortodoxă a Cincizecimii*;
- Egon SENDLER, *Les icônes byzantines de la Mère de Dieu*;
- D. ȘTEFĂNESCU, *Iconografia artei bizantine și a picturii feudale românești*;
- Leonid USPENSKY, *Teologia icoanei*;
- Leonid USPENSKY – Vladimir LOSSKY, *Călăuziri în lumea icoanei*;
- Michel QUENOT, *Învierea și Icoana*.
- Makarios SIMONOPETRITUL, *Triodul explicat*;

10 .Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținuturile unităților de învățare au fost elaborate în urma consultării specialiștilor pe disciplină din facultățile de profil, pe baza Programei analitice aprobate la nivelul Patriarhiei Române. De asemenea, au fost luate în considerare așteptările principalilor angajatori ai absolvenților acestei specializări: structurile eclesiale, cele de artă eclesială și cele din domeniul educațional.

11. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Evaluare finală	Evaluare frontală/orală pe baza unui subiect extras de student	70 %
		-	-
10.5 Seminar/laborator	Verificare pe parcurs	-	-
	Activitate la seminar	Elaborarea unei lucrări caracteristice cercetării și redactării științifice	20 %

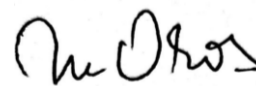
		Implicare în dezbaterile de la seminar	10 %
10.6 Standard minim de performanță: Cunoașterea generală a noțiunilor de bază din conținutul tematic al disciplinei, a particularităților și menirii acesteia pentru viața creștină.			

Data completării
20.04.2024

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Oros Mircea Marin

Data avizării în Consiliul
Departamentului
20.04.2024

Semnătura director de departament

